

Zapisnik sestanka s predstavniki OSIC-ev in ARRS-ja

- Namen sestanka:** Pregled in reševanje problemov pri katalogizaciji, verifikaciji in vrednotenju bibliografskih enot, ki se upoštevajo pri vrednotenju raziskovalne uspešnosti
- Kraj/čas:** Sestanek na daljavo (Zoom), 15. 10. 2020, od 10.00 do 15.00 (1. del), in 30. 10. 2020, od 9.30 do 14.30 (2. del)
- Prisotni predstavniki OSIC-ev:** mag. Janez Jug, mag. Boštjan Mur, dr. Tomaž Krpič (1. del) (OSICD),
dr. Gregor Pobežin, Simona Frankl (2. del) (OSICH),
Iztok Skulj, mag. Doris Dekleva Smrekar (OSICT),
mag. Irena Sajovic (OSICN),
dr. Tomaž Bartol (2. del), mag. Simona Juvan (1. del) (OSICB)
Irena Janjić (OSICM)
- Prisotni predstavniki ARRS-ja:** dr. Stojan Pečlin
- Prisotni predstavniki IZUM-a:** Lidija Curk, Branko Kurnjek, Darinka Šeško, mag. Apolonija Marolt Zupan

Vsebina in dogovori

Predstavniki IZUM-a so pred sestankom zbrali vprašanja, predloge in pripombe predstavnikov OSIC-ev in knjižničarjev ter jih, zbrane v enem dokumentu, še pred sestankom predali udeležencem. Ta dokument je bil na sestanku temeljno delovno gradivo. Udeleženci so zbrane probleme obravnavali po vrstnem redu in pri večini obravnavanih točk podali sklep, priporočilo ali pojasnilo.

1. Pregled realizacije nalog na osnovi sestanka z dne 15. 5. 2019

Pregledali smo, katere naloge so že bile realizirane (te so bile v večini) in katere še čakajo na izvedbo. Pri tistih, ki še čakajo na izvedbo, so bili podani razlogi in težave, s katerimi se OSIC-i in IZUM soočajo pri realizaciji nalog.

SKLEP:

- IZUM pripravi seznam vseh nalog OSIC-ev, IZUM-a in ARRS-ja za zadnjih pet let z namenom preverjanja, ali je še kaj nalog ostalo nerealiziranih.

2. Dopolnjevanje seznama BIBLIO-B

Na sestanku dne 30. 11. 2017 je bil sprejet predlog Meril za dopolnjevanje seznama BIBLIO-B. Sprejet je bil tudi sklep, da vsak OSIC pošlje merila v potrditev na svoj področni znanstvenoraziskovalni svet.

SKLEP:

- OSIC-i preverijo, ali so predlog meril obravnavali že vsi področni znanstvenoraziskovalni sveti, da lahko le-ta stopijo v veljavo.

Pregled sprejemanja meril:

OSIC	Datum sklepa ZSV
N	
T	11. 10. 2019
M	
B	29. 11. 2018
D	3. 7. 2018
H	

3. Seznam sumljivih založb

OSIC-i so izpostavili problem sumljivih založb, ki so še vedno na seznamu BIBLIO-C (gre za seznam založb, ki so bile na prejšnjem sestanku navedene kot kandidatke za črtanje s seznama BIBLIO-C, niso pa še sprejeta in potrjena merila za dodajanje in izločanje založb s seznama BIBLIO-C).

SKLEP:

- Vsak OSIC predlaga kriterije (merila) za dodajanje in izločanje založb na seznam BIBLIO-C in tudi primere spornih praks, ki jih založbe na seznamu BIBLIO-C ne smejo prakticirati. Kriteriji se zberejo v enem dokumentu in se pošljejo znanstvenoraziskovalnim svetom ved (rok: 16. 11. 2020).
- Za vsako založbo, ki je kandidatka za izključitev s seznama BIBLIO-C, predlagajoči OSIC poda utemeljitev (razlogi za izključitev). Predlogi za izključitev založb s seznama BIBLIO-C se pošljejo znanstvenoraziskovalnim svetom ved (rok: 16. 11. 2020).

4. Dokumentacija o recenzentskem postopku kot podlaga za odločanje OSIC-ev

OSIC-i so izpostavili problem recenzentskega sistema, še posebej pri spornih revijah, ki izdajajo potrdila o recenziranosti (brez dokumentacije). V pravilniku in preostalih dokumentih ni navedeno, kakšna naj bi bila ustrezna recenzija.

SKLEP:

- OSICD pripravi predlog kriterija, kakšna naj bi bila ustrezna recenzija, predlog nato pošlje preostalim OSIC-em, ki ga bodo pregledali in po potrebi dopolnili.

5. Novi primeri objavljajanja člankov

Pojavljajo se nove oblike člankov v revijah – podatkovni prispevki (angl. *data paper*). Nekateri prispevki poleg podatkov vsebujejo tudi prispevek s shemo IMRAD, nekateri pa samo opis nabora podatkov.

SKLEP:

- Podatkovni prispevki, ki ne ustrezajo pogojem za uvrstitev v tip 1.01 ali 1.02, se uvrstijo v tip 1.03. Skladno s tem se dopolni definicija tipa 1.03 s predlogom, ki je bil sprejet na prejšnjem sestanku (15. 5. 2019).

6. Verifikacija in vrednotenje člankov kategorije 1NK

OSIC-i se pri verifikaciji člankov tipa 1.01, 1.02 ali 1.03, ki spadajo v kategorijo 1NK, soočajo tudi z nerecenziranimi članki. Takšnim člankom spremenijo tip v 1.04. Tistim člankom s tipom 1.01, 1.02 ali 1.03, ki so objavljeni v reviji z recenzentskim sistemom, se tip ne spremeni. V obeh primerih se članki vrednotijo s 5 strokovnimi točkami, kar je morda nepravilno in bi bilo treba razmisliti o predlogu spremembe glede točkovanja člankov v kategoriji 1NK.

SKLEP:

- Ker so verifikaciji znanstvenih del podvrženi samo zapisi, kjer je avtor vsaj eden izmed aktivnih raziskovalcev, bi imeli tisti zapisi, ki niso bili podvrženi verifikaciji s strani OSIC-ev in imajo neupravičeno vnesen znanstveni tip dela, neupravičeno večje število točk. Zato predloga za spremembo točkovanja člankov iz kategorije 1NK ne bo.

7. Tip 1.03 v relaciji do tipa 1.21 (tudi 1.19, 1.20)

Pri polemikah, uvodnikih, komentarjih ipd. avtorji velikokrat vztrajajo pri tipu 1.03 (zaradi točkovanja). Včasih je tanka meja med prispevki tipa 1.03 in prispevki tipa 1.19, 1.20 ali 1.21, vendar pa se prispevki tipa 1.03 vrednotijo bistveno višje kot prispevki preostalih tipov.

SKLEP:

- Vsak tovrsten primer se rešuje individualno (skladno z definicijami tipologije).

8. Uvrščanje v tip 1.20 – Predgovor, spremna beseda

OSIC-i opažajo, da se v zadnjem času pojavlja porast uvodnih besed, ki imajo neupravičeno vnesen tip 1.16 namesto 1.20. Avtorji se sklicujejo na dikcijo v dokumentu o tipologiji, kjer

piše, da lahko **uvodne** ali spremne študije znanstvenega ali strokovnega značaja uvrstimo v tip 1.16 ali 1.17.

SKLEP:

- Rešeno s sklepom točke 9.

9. Problematika tipa 1.16 – Samostojni znanstveni sestavek ali poglavje v monografski publikaciji

Pri verifikaciji bibliografskih enot se OSIC-i vedno pogosteje soočajo s primeri, da so v tip 1.16 uvrščena uvodna in zaključna poglavja, ki le povzemajo znanstveno vsebino drugih poglavij, sama pa po vsebini niso znanstvena.

SKLEP:

- Dopolni se definicija tipa 1.16:
»Samostojni znanstveni sestavek ali poglavje v monografski publikaciji se obdela kot posebna bibliografska enota le, če gre za uredniško publikacijo s samostojnimi prispevki posameznih avtorjev, in ne za integralno besedilo več avtorjev, navedenih tudi na naslovnici monografije. **Samostojni znanstveni sestavek mora biti vsaj načeloma organiziran kot znanstveni članek.** Sem uvrščamo tudi izvirne znanstvene zemljevide, kadar predstavljajo avtorsko prepoznaven samostojni prispevek.«

10. Problematika tipa 1.12 – Objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci v primerjavi s tipom 1.08 – Objavljeni znanstveni prispevek na konferenci

OSIC-i so izpostavili primere, ko so prispevki tipa 1.08 krajši od razširjenih povzetkov (tip 1.12), razlika v točkovanju med 1.08 in 1.12 pa je velika. Nekateri razširjeni povzetki (v zbornikih z naslovom Book of abstracts) so po strukturi povsem primerljivi s prispevki. Na drugi strani pa so nekateri prispevki v zbornikih prispevkov pravzaprav daljši povzetki.

SKLEP:

- O izjemah odloča za znanost pristojna institucija.

11. Problematika vabljenih predavanj na konferenci

Številni raziskovalci se še zmeraj sklicujejo na rutinska vabila, kadar želijo, da je njihovo predavanje uvrščeno v kategorijo vabljenih predavanj, ne glede na to, da je v definiciji poudarjeno, da se mora predavanje po pomembnosti razlikovati od vseh drugih predavanj na isti konferenci.

SKLEP:

- Definicija vabljenih predavanj se dopolni tako, da bo kot primer naveden le »keynote speaker«.

12. Problematika tipa 2.01 – Znanstvena monografija

OSIC-i se pri verifikaciji velikokrat soočajo z nesporazumi z avtorji glede interpretacije, kaj pomeni »znanstvena obravnava nekega problema«. Avtorji velikokrat pričakujejo, da bodo

strokovne monografije, ki »sistematično, izčrpno in vseobsegajoče obravnavajo neki problem«, kategorizirane kot znanstvene.

SKLEP:

- Definicija tipa 2.01 se dopolni s stavkom: **Znanstvena obravnava vključuje analizo znanstvene literature o obravnavanem problemu, ki se jo na temelju lastnih raziskovalnih izsledkov in izkušenj sintetizira v izvorna spoznanja.**

13. Obdelava in vrednotenje tematskih števil revij

Glede obdelave in vrednotenja uredniških funkcij tematskih števil revij obstajajo različni načini. Od načina obdelave je odvisno, kako se bodo ta uredništva vrednotila. Kljub dogovoru, da se podatki o urednikih tematskih števil v serijskih publikacijah praviloma vnašajo v bazo CORES, se občasno pojavljajo različni vnosi in posledično različno točkovanje.

SKLEP:

- OSICD in OSICH pripravita nov predlog za pravilnik (gostujoči urednik se premesti iz 2G v 2F, pri pripravi predloga pa je treba upoštevati tudi to, da se v 2F trenutno vrednotijo z znanstvenimi točkami le tiste serijske publikacije, ki spadajo v 1A, 1B).
- Za urednika tematske številke revije se uporablja koda gostujočega urednika.

14. Tip 2.18 – Raziskovalni ali dokumentarni film, zvočna ali video publikacija

Trenutna definicija tipa 2.18 je preveč odprta in povzroča precej neenotno uporabo v zapisih. Veliko zapisov s tipom 2.18 v ta tip v resnici ne spada. Manjka tudi tip, kamor bi se lahko uvrščali strokovni filmi, trenutno se lahko uvrščajo le v tip 2.25, saj tipa za strokovni film ni.

SKLEP:

- OSICB pripravi predlog dopolnitve definicije in naziva tipa 2.19.
- Razmislimo glede spremembe naziva tipa 2.18.

15. Problematika tipa 2.24

OSIC-i so predlagali spremembo definicije tipa 2.24 zaradi ohranjanja kronologije sprememb posameznega izuma oziroma patentne družine.

SKLEP:

- Spremeni se definicija tipa 2.24: Patent je zavarovan izum. Podeli se z dnevom objave patenta v uradnem glasilu pristojnega urada za varstvo industrijske lastnine. Patent se dokazuje z odločbo o podelitvi patenta ali z njegovo objavo na internetu (ESPACENET). **Ko je patent podeljen, je treba tip 2.23 spremeniti v tip 2.24 ter dopolniti podatke. Ko je patent podeljen, je treba zapis o patentni prijavi (tip 2.23) brisati!** Če je za isti izum v različnih državah podeljenih več patentov iz iste patentne družine, se lahko vrednoti samo en **podeljeni** patent po izboru izumitelja ali prijavitelja. **Za patent iste patentne družine se obdela le en zapis, v katerem se v opombi beležijo tudi vse morebitne druge podelitve.** Izjema so podeljeni patenti z bistveno spremembo osnovnega izuma.

16. Točkovanje tipa 2.23 – Patentna prijava

Pravilno vpisana mednarodna patentna prijava pri World Intellectual Property Organization (WIPO) v Ženevi, vložena na podlagi pogodbe Patent Cooperation Treaty (PCT), se po obstoječih merilih točkuje z 0 točkami, ker organizacija WIPO ni navedena v seznamu 2.E. V obstoječih Bibliografskih merilih znanstvene in strokovne uspešnosti (Priloga 1 Pravilnika o postopkih (so)financiranja in ocenjevanja ter spremljanju izvajanja raziskovalne dejavnosti) namreč ni navedena organizacija WIPO, čeprav lahko izumitelji pri njej vložijo patentno prijavo, ki je enakovredna prijavam, vložnim pri uradih, navedenih pod 2.E. WIPO sicer ne podeljuje patentov, temveč to opravljajo nacionalni patentni uradi na podlagi mednarodne prijave, zato ga ne moremo navesti neposredno v seznam 2.E.

SKLEP:

- OSICT pripravi predlog za spremembo pravilnika, da bi se tudi prijava patenta pri WIPO vrednotila z 10 točkami:

2.23 Patentna prijava (prijava pri uradu, ki ustreza kriterijem pod 2.E **ali prijava pri World Intellectual Property Organization – WIPO**), **10 točk**.

17. Polje 338 (opomba o financiranju)

V standardu COMARC/B – Format za bibliografske podatke je pri polju 338 podana naslednja definicija: "Polje 338 vsebuje podatke o pogodbi, programu in projektu, kadar je delo rezultat financiranega projekta. Prav tako lahko vsebuje tudi podatke o sponzorju ali financerju." IZUM je leta 2017 polje 338 vgradil na zahtevo ARRS. ARRS je 21. 1. 2017 na svojih spletnih straneh objavila dokument o dolžnosti navajanja afilicije in omembe ARRS pri (so)financiranih projektih in programih. To dolžnost je naložila avtorjem/raziskovalcem ob objavi rezultatov.

Katalogizatorje zanima, ali je to polje treba izpolnjevati in kakšna so navodila glede vnosa.

POJASNILO:

- Zadeva trenutno ni dorečena (IZUM ima alternativno rešitev).

18. Integrirni viri in tipologija

V zapisih za sestavne dele v integrirnih virih ni možen vnos tipov 1.01, 1.02, 1.03, 1.04 in 1.05, zato se ne morejo ustrezno vrednotiti prispevki na strokovnih portalih, npr. na portalih <https://www.echrcaselaw.com/>, <https://www.iusinfo.si/>, <https://blogs.kcl.ac.uk/>. Definicije teh tipov namreč ne zajemajo člankov, ki niso objavljeni v revijah.

SKLEP:

- OSICD do naslednjega sestanka pripravi predlog dopolnitve definicije za tipa 1.04 in 1.05.

19. Znanstvena monografija tipa enciklopedija kot integrirni vir

V sklopu verifikacije slovarskih tipov (2.26, 2.27, 1.26) se pojavljajo tudi monografije, ki imajo v naslovu izraz »encyclopedia« ali »handbook«, a niso klasična slovarska dela, zato bi bolj spadala v tip 2.01. Kadar gre v teh primerih za integrirni vir, vnos tipa 2.01 ni možen.

OSICH je tudi predlagal, da bi se tipi 2.26, 2.27 in 1.26 odslej razvrščali v sezname za verifikacijo na osnovi vrstilca UDK (in ne samo v OSICH ne glede na vedo, kot je bilo to do zdaj).

SKLEP:

- Potrebe po sproščanju kontrole pri tipu 2.01 pri integrirnih virov zaenkrat ni, ker se poglavja tipa 2.26 ali 2.27 vrednotijo enako kot poglavja tipa 2.01.
- IZUM pri seznamih za verifikacijo spremeni algoritem za tipe 2.26, 2.27 in 1.26 iz OSICH na področne OSIC-e.

20. Prerazvrstitev zapisa iz strokovnega tipa v znanstvenega

OSIC-i opažajo prerazvrstitve tipov iz strokovnih v znanstvene, zlasti pred prijavi na projekte in/ali pred napredovanji. Tako spremenjeni zapisi sicer postanejo predmet verifikacije, vendar se dogaja, da so takšni zapisi verificirani z zamudo, kar pomeni, da imajo raziskovalci neupravičene točke v času oddajanja prijave na projekte ipd.

SKLEP:

- V dokument Tipologija dokumentov/del za vodenje bibliografij v sistemu COBISS se na zadnji strani doda besedilo: »Ob morebitni poznejši potrebi po spremembi tipa (npr. iz strokovnega v znanstvenega) se bibliograf predhodno posvetuje s pristojnim OSIC-em.«

21. Vprašanje ustreznosti tipa 2.30 – Zbornik strokovnih ali nerecenziranih znanstvenih prispevkov na konferenci

Kadar se tip 2.31 (ali 2.32) spremeni v tip 2.30, naknadno kreirani podrejeni zapisi tipa 1.08 niso več predmet verifikacije, saj je nadrejeni zapis umaknjen s seznama za verifikacijo. OSIC-i ugotavljajo, da se lahko znotraj konferenčnega zbornika znajdejo kvalitetno različno recenzirani prispevki. Posledično na podlagi ustrezne recenziranosti posameznega podrejenega vira ni mogoče sklepati na ustrezno recenziranost preostalih, nedostopnih podrejenih virov. OSIC-i predlagajo spremembo naziva tipa 2.30 v »zbornik strokovnih prispevkov na konferenci«, saj prispevek ne more biti znanstven, če ni recenziran.

SKLEP:

- OSICD pošlje IZUM-u specifikacijo, kakšne statistike naj IZUM pripravi za potrebe analize konferenčnih tipov in zbornikov.

22. Napake v zapisih, ki so predmet verifikacije

OSIC-i ugotavljajo neznosno število pomanjkljivih, napačnih zapisov, kar se vidi tudi pri vsakomesečnih poročilih v odstotku spremenjenih tipov. Obstajajo katalogizatorji, ki so zelo produktivni, vendar delajo ogromno napak ali pa upoštevajo želje raziskovalcev in člankom določajo tipe po njihovih željah, in ne tako kot piše v revijah ali kot bi bilo pravilno. Če jih OSIC-i na to opozorijo, jim le-ti odgovorijo, naj tip spremenijo, če le-ta ni ustrezen. To se lahko razume tako, da katalogizatorji izpolnjujejo želje raziskovalcev, na OSIC-e pa prelagajo odgovornost, in sicer tako pred raziskovalcem kot tudi pred drugimi inštitucijami. V času med katalogizacijo in verifikacijo marsikateri raziskovalec »unovči« namerno ali nenamerno napako. Ker so OSIC-i pri popravkih zadnji redaktorji, v zapisih popravljajo še vse druge napake, kajti kot zadnji redaktor OSIC-i prevzamejo odgovornost za celoten zapis.

SKLEP:

- Ker zaenkrat ni boljše rešitve, sistem opozarjanja na napake ostaja takšen, kot je. Zadnji redaktor ostaja odgovoren za zapis.

23. Poenostavitev postopka verifikacije

Že večkrat so OSIC-i opozorili, da se je postopek verifikacije ob prehodu iz platforme COBISS2 na platformo COBISS3 znatno otežil, saj je zdaj za verifikacijo enega bibliografskega zapisa potrebnih absolutno preveč klikov. Število mesečno pregledanih zapisov vseh OSIC-ev pa narašča. OSIC-i predlagajo, da IZUM poenostavi postopek verifikacije.

SKLEP:

- IZUM dopolni metode iskanja v iskalniku, kar bo omogočilo manj klikov pri verifikaciji posameznega zapisa.

Pripravila: mag. Apolonija Marolt Zupan

Maribor, 13. 11. 2020